

dossier

De inheemse beweging in Ecuador

Nadat ze met de opstand van 1990 massaal hun intrede deden in de politiek, veranderde de inheemse beweging in Ecuador haar strategie. Ze weigeren niet meer om te participeren in de democratische instellingen. Integendeel, de inheemsen worden vandaag vertegenwoordigd in het parlement. Ze blijven evenwel verder strijden voor land en sociale verbeteringen. Hun relatie met andere sociale actoren is ook verbeterd. In 1996 slaagde de inheemse beweging erin in de grondwet te laten opnemen dat Ecuador een pluri-etnisch en multi-cultureel land is. Sinds dat jaar treedt de inheemse beweging nu politiek gezien op de voorgrond in het nationale leven. Met hun kleurrijke wipalavlaggen nemen ze stilaan de plaats in van de vakbonds beweging die in verval was geraakt. De inheemsen van Ecuador vormen één van de actiefste bewegingen in heel Latijns-Amerika. Een bondige schets.

Een multicultureel land

In Ecuador zijn er een 10-tal inheemse 'nationaliteiten' of volken, onder meer de Quichuas, Shuar-Achuar, Siona-Secoya, Huaorani, Cofan, Awas, Chachis en Tsachilas. Volgens de Confederatie van Inheemse Nationaliteiten in Ecuador (CONAIE) zouden ze samen instaan voor 30% tot 45% van de bevolking, afhankelijk van verschillende onderzoekers. In ieder geval vormen ze een belangrijke bevolkingsgroep in Ecuador.

Sinds de Spaanse verovering zijn ze onderworpen aan grondroof, acculturatie, exploitatie en uitsluiting. In het koloniale tijdperk was de inheemse bevolking heel belangrijk voor de landbouwproductie, textielindustrie en mijnbouw. Inheemse handen richtten kloosters en kerken op, bouwden wegen en bruggen. De Spaanse kroon en de koloniale administratie waren de eersten die de inheemse bevolking uitbuiten. Koloniale instellingen

zoals de 'mita' (verplichte arbeid door indianen tijdens de Spaanse kolonisatie), de dwangarbeid, de 'consertaje', 'yanapa', enz. waren feodale systemen waaraan de inheemsen onderworpen werden.

De onafhankelijkheid en de Republiek brachten geen grote verande-

ringen mee. De inheemsen werden samen met de zwarten en de mestiezen uit de nieuwe republiek gesloten die gedomineerd werd door het grootgrondbezit en gesteund door de kerk en het militarisme. Momenteel zijn de 'indigenas' of inheemsen de armste bevolkingsgroep in Ecuador. Ze bezitten de

Inheemsen staan in voor 30% tot 45% van de bevolking

slechtste gronden. In de Sierra of het Andesgebergte werden ze verdreven naar de koude en geërodeerde 'paramos' of schrale hoogvlakten..

In de laatste 30 jaar echter hebben bepaalde leefgemeenschappen grond kunnen verwerven, mede dankzij enkele landhervormingen. Hoewel ze de steden bevoorraden met levensmiddelen, krijgen zij van de staat nauwelijks of geen technische hulp, kredieten of basisdiensten. Er wordt weinig of niets gedaan voor de infrastructuur.

Velen onder hen emigreren naar de steden. Net als in het koloniale tijdperk blijven de inheemsen goedkope arbeidskrachten voor bouwprojecten, openbare en privé-werken. De meeste inheemsen in de steden hebben slecht betaalde jobs (bv. als huishoudhulpje) en een derde heeft geen inkomen en moet als bedelaar proberen te overleven. Het aantal inheemse vrije beroepen en universitair valt op een paar handen te tellen. Dankzij de commerciële en toeristische activiteiten zijn bepaalde inheemse volkeren, zoals de Otavalehos, erin geslaagd om een beetje sociaal aanzien te verwerven.

In het Ecuadoraanse Amazonegebied zien de inheemse volkeren, die sinds mensenheugenis in harmonie leven met het tropisch regenwoud, hoe hun overlevingskansen bedreigd worden door de gevolgen van de kolonisatie en de grondstofwinning zoals de petroleumexploitatie, de mijnsector, de agro-industrie en houtbedrijven. Ook aan kust hebben de Awas, Chachis en Tsachilas te kampen met houtbedrijven en de agro-industrie.

De inheemse organisatie krijgt vorm. Sinds de Republiek heeft men geprobeerd de inheemse bevolking op te nemen in de nationale staat, o.a. via godsdienst, alfabetisering en ontwikkelingsprogramma's. Maar dit is telkens mislukt. De inheemsen bleven in de 'paramos', de hoogvlakten, waar ze hun iden-

Afvalolie wordt opgevangen in 'piscinas'. Dat zijn vaak niet meer dan ondiepe kuilen waaruit veel olie weglekt en voortdurend kwalijke dampen opstijgen. Als een piscina vol is wordt hij 'opgeruimd' door een deel van de olie af te graven. De rest - het grootste deel - wordt bedekt met een laag grond. Het schoonmaken van een piscina is uiterst smerig en ongezond werk. De giftige oliedampen dringen via neus, mond en porieën in het lichaam. Omdat er in verhouding veel mee verdiend wordt, zijn er altijd wel gegadigden die het karwei willen klaren.

Houtkap is één van de grootste bedreigingen voor het woud

titeit in stand hielden, net als hun eigen levenswijze, gemeenschappelijke politieke en sociale systemen, eigen rechtspraak, taal, gewoonten en cultuur. De geschiedenis van de inheemse volken is er één van weerstand tegen de overheersing.

Gedurende de laatste 50 jaar heeft de inheemse beweging met de hulp van de progressieve vleugel van de kerk, linkse partijen, de vakbonden

en het inheemse intellect meer vorm gekregen. In 1944 werd de eerste Ecuadoraanse Federatie van Indianen opgericht, onder invloed van de Communistische Partij van Ecuador. Die federatie verzette zich tegen het onwettelijk bezit van grond, verdedigde de vakbonden van de 'huasipungueros' tijdens geschillen i.v.m. water en irrigatie in de provincies van Imbabura, Pichincha, Cotopaxi en Chimborazo, eiste een afschaffing

van de semi-feodale pacht-systemen waar inheemsen bijna slavenwerk verrichtten en ijverde voor een arbeidswetgeving.

In 1964 werd, onder invloed van de Salesianen, de Shuar Federatie opgericht en later de FOIN (Federatie van Inheemse Organisaties van Napo), die aansloten tot de CEDOC. In 1972 richtte men ECUARUNARI op (Ecuador Runacunapac, Riccharimui) als een onafhankelijke organisatie van inheemsen en campesinos in de Sierra.

In 1980 richtte men de Confederatie van Inheemse Nationaliteiten van het Ecuadoraanse Amazonegebied op (CONFENIAE), die nieuwe regionale organisaties groepeerde. De inheemse bewegingen in de Sierra, het Amazonegebied en de kuststreek zijn in 1980 samengevloeid tot de Nationale Raad voor de Coördinatie van de Inheemse Nationaliteiten van Ecuador (CONACNIE). Dit is de voorganger van de Confederatie van Inheemse Nationaliteiten van Ecuador (CONAIE), die in 1986 ontstond.

De CONAIE, als grootste organisatie, vertegenwoordigt echter niet de hele inheemse beweging. Het etnische bewustzijn manifesteert zich ook in andere organisaties zoals de FEINE (Federatie van Evangelische Inheemsen) en de Nationale Federatie van Organisaties van Inheemsen en Campesinos (FENOC-I), waarin de inheemse bevolking een veelbetekenende vooruitgang boekte op het vlak van het bestuur van de organisatie in het midden van 1995.

De FEINE werd in 1980 opgericht op initiatief van Noordamerikaanse protestantse kerken. Momenteel bestaat de FEINE uit 14 provinciale verenigingen, waarin mensen uit verschillende etnische nationaliteiten zitten: Quichua, Shuar, Achuar, Siona, Secoya, Huaorani, Cofan, Tsachila, Chachis en Awa. Hoewel het een hoofdzakelijk landelijke organisatie is, heeft ze zich uitgebreid tot Quito en Guayaquil, steden met enorm veel inheemse migratie.

Hoewel de FEINE een organisatie is met een confessioneel karakter, verdedigt ze de inheemse cultuur en probeert ze de levensstandaard van de inheemse bevolking te verbeteren aan de hand van gezondheidsprojecten, onderwijs en andere. Afdelingen van de FEINE, vooral in de provincie Chimborazo, namen deel aan de 'levantamiento', de opstand in 1990. De FEINE heeft activiteiten gecoördineerd met de CONAIE en andere organisaties van inheemsen en campesinos naar aanleiding van het 'Decennium van de Inheemse Volken' van de Verenigde Naties.

Voornaamste activiteiten

De opstand van juni 1990 was een duidelijk voorbeeld van hoe de inheemse beweging op het voorplan trad. Alles begon op 29 mei met de bezetting van de Santo Domingokerk in Quito. De volgende acht dagen bezetten zo'n twee miljoen inheemsen straten, haciendas, dorpen en steden in de provincies Chimborazo, Cotopaxi, Tungurahua, Imbabura. De acties werden gesteund door de inheemse volken van het Amazonegebied en door de volksbewegingen, christelijke groeperingen in Guayaquil en Quito.

De inheemsen blokkeerden de wegen in heel het land, brachten hun producten niet naar de markt om de politici en stedelingen erop te wijzen vanwaar het voedsel komt. Onopgeloste grondconflicten, het

duurder worden van levensmiddelen, transport en investeringen in landbouwmiddelen lagen mee aan de basis van het inheemse protest.

Met de opstand eisten de inheemsen economische rechten, zoals grond, water, infrastructuurwerken, betere prijzen voor landbouwproducten, toewijzing van budgetten voor tweetalig onderwijs, culturele en politieke rechten..

Naast de nationale eisen waren er ook enkele eisen op lokaal vlak. De inheemse provinciale organisaties vroegen de lokale autoriteiten om irrigatiewerken, onderwijs en electriciteit, geen belastinginning op onroerend goed op het platteland, bevrozing van de prijzen van brandstof en transport, ...

De 'levantamiento' van 1990 schudde de Ecuadoraanse maatschappij wakker. De inheemse bevolking was slechts goed als folkloristisch randverschijnsel. Wat grote polemiek teweeg bracht, was de eis van de inheemse bevolking om Ecuador grondwettelijk te erkennen als een pluri-nationaal land. De strijdkrachten, grootgrondbezitters, politieke partijen, de traditionele pers beschuldigden de inheemsen snel dat ze gemanipuleerd werden door 'oproerkraaiers' en dat ze de Ecuadoraanse natie wilden afbrokkelen door een parallelle staat te vormen.

Toen de CONACNIE opgericht werd in 1980, wilden de inheemse

bevolkingsgroepen hun eigen nationaliteit en identiteit behouden. Ze wilden ook dat het 'probleem van de indianen' niet alleen door de regionale autoriteiten zou behandeld worden, maar door de hele maatschappij. De inheemsen willen geen parallelle staat creëren, maar willen erkend worden als volken met gelijke rechten binnen de staat. De opstand van 1990 heeft het land duidelijk gemaakt dat de inheemse volken bestaan, als volken die voorstellen doen en niet alles passief accepteren wat er in het land gebeurt, zeker niet op politiek vlak.

Na de 'levantamiento' (opstand) kwamen ertalrijke andere inheemse mobilisaties. De inheemse beweging werd de voornaamste sociale protagonist in de strijd voor de legalisatie van territoria in het Amazonegebied. Daar lanceerde de OPIP (Organisatie van Inheemse Volken van Pastaza) in april 1992 een mars van meer dan 200 km lang. Een concreet resultaat van die mars was dat de inheemse bevolking van Pastaza 1 miljoen hectare grond kreeg toegevoegd.

Tijdens het gewapend grensconflict met Peru, begin 1995, heerste erin het land nationale eenheid in de verdediging van het nationaal territorium. De Shuar en Achuar speelden een uiterst belangrijke rol in de territoriale verdediging. Het waren vooral inheemsen die sneuvelden. De belangrijke rol en participatie van de Shuar en andere plaatselijke bewoners in het conflictgebied, verwekte bij de rest van de bevolking veel sympathie voor de inheemsen. Een nieuwe uitdaging voor de CONAIE was de deelneming aan de verkiezingen. Oorspronkelijk nam de inheemse organisatie een radicale houding aan toen ze de formele democratie in vraag stelde. CONAIE pleitte daarom ook voor onthouding bij stemming of voor het boycotten van de verkiezingen.

Door de grondwethervormingen van 1994 werd het mogelijk om deel te nemen aan de verkiezingen zonder zich aan politieke partijen te bin-

den, als manier om een structurele en radicale verandering in de hand te werken, en deel te nemen aan het staatsbeleid met democratische middelen.

Eén van de nieuwe trends die met de grondwethervormingen zijn ontstaan vertaalt zich o.a. in de beweging Nuevo Pais - Pachakutic, die zich in 1995 openlijk liet kennen als een beweging die de volken, organisaties en sectoren de volledige inheemse identiteit toekent. Pachakutic vormde een delicate aanwezigheid voor de CONAIE, de verschillen konden immers ook leiden tot conflicten en een breuk. Maar de CONAIE heeft aangetoond dat ze bereid is te onderhandelen en interne conflicten op te lossen. De CONAIE besliste deel te nemen aan de verkiezingen, via de Beweging van Multinationale Eenheid. Oorspronkelijk was die deelname aan de verkiezingen maar gering, enkel in de provincies waar de inheemse aanwezigheid significant is zoals bijvoorbeeld in Tungurahua, Chimborazo. In 1996 echter nam de CONAIE een ruimere houding aan: ze beslist de kandidatuurstelling van Freddy Ehlers te steunen voor het presidentschap van de Republiek. Midden '96 haalt de beweging Nuevo Pais Pachakutic 20% van de stemmen, de derde plaats. Een enorm electoraal succes, ondanks het feit dat zij niet over de communicatiemedia beschikte en praktisch geen fondsen had om de verkiezingscampagne te organiseren.

Koppeling met andere sectoren

Omdat de strijd voor het grondbezit doorgaat en het nodig is om de krachten te bundelen, ging CONAIE op zoek naar sociale partners, zowel op het platteland als in de stad. De inheemse bevolking heeft een beroep gedaan op de Kerk, die vaak optrad als bemiddelaar, en heeft de solidariteit gekregen van organisaties zoals de FENOC-1, de FEINE, vakbonden, milieugroeperingen, mensenrechtenorganisaties, vrouwenbewegingen, e.a. In de stad wordt er samengewerkt

met inheemse migranten, christelijke basisgemeenschappen, enz. Er wordt ook een verbond gesloten met de ecologen voor de bescherming van de natuurlijke rijkdom.

Rol van media, Kerk en leger

De intrede van de inheemsen in het politieke leven veroorzaakte heel wat veranderingen in de relaties met andere partijen en maatschappelijke actoren: de traditionele politici, de militairen, de publieke opinie, de media en de Kerk. Deze evolutie kan men ook terugvinden in de pers en bijgevolg in de mentaliteitsverandering van de Ecuadoranen. Twee decennia geleden werd in de pers nog over de 'indianen' gesproken in negatieve bewoordingen, zoals 'stomme inboorlingen', 'bruten',... In het begin van de jaren '90 werd het woord 'indiaan' vermeden en vervangen door 'inheemsen', omdat 'indiaan' bij de inheemsen een te negatieve connotatie had.

De opstand van 1990 veroorzaakte aanvankelijk veel beroering bij de bevolking, maar daarna begon die zich bewust te worden van de realiteit en zag men in dat dialoog het beste wapen was. De massamedia hebben ongetwijfeld bijgedragen tot de evolutie dat het probleem van de inheemsen beter begrepen werd en meer aandacht kreeg.

Zoals geweten heeft de katholieke Kerk in Ecuador minstens twee vleugels: een oerconservatieve, met aan het hoofd de aartsbisschop van Guayaquil die zelf een grootgrondbezitter is, en de progressieve bisschoppen, zoals Mgr. Luna Tobar van Cuenea, de bisschop van Suebios, enz. Deze progressieve vleugel was al vrij vroeg betrokken bij de inheemse problematiek. De bisschop in Riobamba kwam in de jaren '60 op als de figuur die de realiteit van verwaarlozing, ellende en uitbuiting van de indigenas aankloeg en hun strijd steunde, mits die vreedzaam gebeurde. De kerk van Chimborazo heeft zich altijd heel betrokken gevoeld bij de eisen van

Vrouwen zaaien maïs op hun veldje in de Andes

de inheemsen. Bisschop Proano droeg de mis op in het Quichua. Een inheemse heeft de leiding over het pastoraal programma. Er is een speciaal vicaris voor inheemse zaken. De opvolger van de overleden bisschop Proano, Mgr. Victor Corral, speelde een sleutelrol in de 'levantamiento', de opstand van 1990. Hoewel Corral lang niet zo'n sterk is als Proano, probeert hij het werk van zijn voorganger verder te zetten.

Voor de militairen was de relatie met de inheemsen ongetwijfeld van strategisch belang. Los van enkele repressieve optredens, kan gesteld worden dat de militairen sinds het einde van de jaren '80 burgeracties hebben ondernomen in de inheemse gemeenschappen van

de Sierra. De hulpverlening bestond vooral uit technische bijstand om de landbouw te verbeteren, medische verzorging en onderwijs. In 1990 en de daaropvolgende kleinere opstanden, speelde het leger soms een bemiddelingsrol en riep op tot dialoog met de inheemse organisaties.

Sterke punten

Na 500 jaar is er bij de inheemse volkeren veel veranderd. Ze slaagden erin om grond te bezitten, zich toe te leggen op het onderwijs en modernere organisatievormen. Ze hebben verscheidene westerse elementen overgenomen, maar hun eigen cultuur is bewaard gebleven. Volgens Luis Macas heeft het land dankzij de inheemse beweging vooruitgang geboekt wat betreft de er-

kenning van de inheemse volken binnen de hele nationale staat. De inheemse beweging heeft ook heel wat voorstellen op tafel gelegd. Een ervan is het 'Politieke Project'. De politieke-ideologische principes en het actieplan zien er als volgt uit:

Principes:

- Integraal humanisme
- Communitarisme
- Plurinationale democratie met bevolkingsparticipatie in het beleid
- Eenheid in de verscheidenheid
- Zelfbeschikking
- Soevereiniteit
- Onafhankelijkheid en internationale solidariteit

Actieplan:

- Volledige grondwets hervorming van de uninationale elitaire staat
- Hervorming van de openbare administratie
- Toepassing en consolidatie van de autonomie en het inheemse recht
- Herverdeling van de territoria van de inheemse volken
- Consolidatie van de inheemse volkeren in de maatschappij
- Herstructurering en nieuwe rol van de openbare macht
- Verbond en eenheid met verschillende sociale sectoren en organisaties, gebaseerd op wederzijds respect en het nastreven van dezelfde nationale objectieven.
- Opstarten van het nieuwe plurinationale economische model: ecologische gemeenschaps-economie en duurzame ontwikkeling.

Dit 'Politiek Project' houdt een ingrijpende verandering in van het politieke systeem en een uitdieping van de democratie waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met de individuele rechten, maar met de collectieve rechten van de volken. Het inheemse Parlement (sinds 1993) is hier een voorbeeld van. Het parlement functioneert door middel van gezondheidscommissies, commissies van onderwijs, communautaire ontwikkeling, territorium, communicatie en een commissie voor de vrouw.

“Het neoliberale model en de verruiming van de markt zijn tot bij de inheemse gemeenschappen doorgedrongen, en op dit ogenblik heerst er een verschrikkelijke sociale, economische, culturele ontaarding van onze volkeren. Dit neo-liberale model zorgt er ook voor dat vaste waarden als solidariteit en gemeenschapszin onder de inheemsen geleidelijk verdwijnen en wellicht volledig zullen verloederen als er geen initiatieven worden genomen om enkele van die waarden nieuw leven in te blazen en die volkeren te helpen ontwikkelen.”

*Luis Macas, ex-voorzitter van de CONAIE
(Confederatie van Inheemse Nationaliteiten van Ecuador)*

Zwakke punten

Het gevaar bestaat dat de inheemse beweging beperkt blijft tot de etnische minderheid die 'erkenning eist in de verscheidenheid, zonder dat de totaliteit van de staat aangetast wordt'.

De inheemse beweging kan wel acties opzetten en opstanden organiseren, maar schiet soms tekort op diplomatiek vlak, in de onderhandelingen met de staat.

Tenslotte bestaat het gevaar erin dat de CONAIE een soort tussenpersoon wordt tussen de inheemse beweging en de staat, of tussen niet-gouvernementele organisaties en de inheemse beweging, waardoor de strategisch-politieke rol van de beweging in het gedrang kan komen.

Besluit

Toch kan worden besloten dat de Ecuadoraanse samenleving democratischer is geworden door de inheemse strijd. In oktober 1997 lag de inheemse beweging aan de basis van de organisatie van een Volksassemblee om de grondwets hervorming in de Asamblea Nacional voor te bereiden. In deze grondwetswijziging komen fundamentele politieke pro-

blemen aan bod, zoals de decentralisatie. Vanzelfsprekend zullen de visies van de economisch-financiële machten blijven botsen met deze van de inheemsen en andere sociale basisorganisaties. Hoe dan ook, er is een interculturele dialoog tot stand gekomen, die uiteindelijk indirect kan leiden naar substantiële en structurele veranderingen van de Ecuadoraanse samenleving.

Staatsgreep in Ecuador Inheemse beweging bedrogen en beschuldigd

In januari deed zich een staatsgreep voor in Ecuador, die enkele uren nadien eindigde met een constitutionele oplossing door vice-president Gustavo Noboa aan te stellen, al jarenlang de sterke man achter de schermen. Er blijken voorafgaandelijk enige scenario's bekokstoofd, waarbij de inheemse beweging achteraf de schuld zou krijgen van de sociale onrust. De inheemse beweging voelt zich bij de neus genomen en spreekt van verraad. Toch zet zij de strijd verder.

Vrijdag 21 januari slagen zo'n 8.000 indigenas erin het cordon militairen rond het parlement te doorbreken en het parlement in te nemen. Zij krijgen daarbij merkwaardig genoeg de steun van vele soldaten en van kolonel Luio Gutiérrez. Er wordt een Raad voor de Nationale Redding opgericht. Kort nadien krijgen zij ook de steun van de opperbevelhebber van het leger, generaal Carlos Mendoza. President Mahuad staat nu geïsoleerd, zonder steun van het leger.

Het was aanvankelijk de bedoeling van de legertop aan Mahuad te vragen af te treden om een uitweg mogelijk te maken op grondwettelijke manier. Maar om middernacht verandert deze intentie, en wordt er een staatsgreep gepleegd door de oprichting van een triumviraat, voorgezeten door generaal Carlos Mendoza (hoofd van de gezamenlijke strijdkrachten: land-, zee- en luchtmacht). Verder bestaande uit Antonio Vargas, voorzitter van de CONAIE (de nationale koepel van inheemse volken uit verschillende gebieden in Ecuador) en Carlos Solorzano, ex-voorzitter van het Opperste Hof van Justitie (die nog niet zo lang geleden werd opzij geschoven omdat hij de corruptie te hardhandig wou aanpakken). Onmiddellijk wordt de staatsgreep scherp veroordeeld door de Verenigde Staten en alle Latijns-Amerikaanse landen. Ook de

Ecuadoraanse pers verwierp de coup.

De laatste stap was inderdaad niet grondwettelijk. Het ware beter geweest dat de parallelle Raad voor de Nationale Redding zware druk had uitgeoefend op Mahuad en zijn regering om af te treden, en grondwettelijk een oplossing te zoeken, bijvoorbeeld door het uitschrijven van nieuwe verkiezingen of de vice-president, Gustavo Noboa, te laten aantreden.

Toch merkt Mendoza op dat de grondwet ook voorschrijft dat het leger verantwoordelijk is voor de handhaving van de orde, en dat Mahuad grotendeels verantwoordelijk is voor de chaos waarin het land verzeild geraakte. Vice-president Noboa neemt de macht over. Drie uur na de staatsgreep trekt Mendoza zich terug, met als verklaring dat de ingreep van het leger nodig was om een verdere verdeling binnen het leger en een bloedbad te vermijden. Gustavo Noboa wordt een uur later aangesteld tot nieuwe president. Er is grondwettelijk dus geen vuiltje aan de lucht. Maar de inheemse beweging voelt zich verraden door Mendoza en kondigt aan de 'levantamiento' verder te zetten. In zijn eerste verklaring zegt Noboa dat hij het beleid van Mahuad min of meer zal verder zetten, de dollarisering zal behouden, maar dat er sociale correcties

zullen komen en dat er rekening zal worden gehouden met de situatie van de inheemse bevolking. Het wordt een regering met 14 ministers.

Noboa kreeg het fiat van het parlement (van de 96 aanwezige parlementairen stemden er 87 voor zijn aantreding, hetgeen betekent dat hij ook steun kreeg van de PSC en de PRE, de twee grootste partijen). Om het land regeerbaar te maken en een meerderheid in het parlement te bekomen, zal Noboa een akkoord moeten bereiken met de grootste partij, de PSC van Nebot en Febres Cordero. Hij kan niet zonder de conservatieve PSC. Trouwens, alles wijst er op dat het die richting zal uitgaan: een paar uur na zijn aanstelling werd hij al door

Febres Cordero gecontacteerd, die persoonlijk aandrong op het bekomen van het voorzitterschap van het parlement. Kortom, alles doet vermoeden dat de ontwikkelingen deel uitmaken van een strategie (daarin ondersteund door de VS) om de oligarchie nog te versterken!

De inheemse volken lijken op die manier dus het slachtoffer te worden van hun eigen volksopstand. Trouwens, de kersverse minister van Binnenlandse Zaken, Francisco Huerta, legde al een verklaring af die weinig vleidend is voor de CONAIE: "We gaan de Republiek niet genezen met tovenaars, sjamanen of alcoholisten." Huerta noemde de inheemse beweging een marginale groep (hoewel die 35% van de bevolking vertegenwoordigt). Toch beseft Noboa dat hij, naast de politieke allianties, ook zal moeten werken aan het sociaal ongenoegen, en meer bepaald zal moeten dialogeren met de inheemsen. Want de inheemsen, hoewel ze Quito grotendeels verlaten hebben, blijven in de provincies voor mobilisaties en blokkades zorgen.

Mahuad krijgt onderdak in de Chileense ambassade. Officieel weigert hij af te treden, maar legt zich neer bij de aanstelling van Noboa. Op zondag 23 januari worden een aantal nieuwe ministers bekend gemaakt en zoekt men naar een nieuw politiek compromis. De grote verliezers van de gebeurtenissen zijn de inheemse organisaties. Zij voelen zich bedot.

Na de gebeurtenissen blijkt namelijk dat Mendoza al op voorhand wist dat de Junta slechts 3 uur zou aanblijven. De inheemse beweging werd dus gemanipuleerd en opzij geschoven omdat alles vooraf was uitgekend. De CONAIE beslist de opstand verder te zetten, aanvaardt Noboa niet, noemt het een restauratie van de oligarchie.

De maandagkranten wijzen met de vinger naar de CONAIE, die als boeman wordt omschreven, als oorzaak van de staatsgreep. De plegers van de coup, generaal Mendoza inclusief, zullen door het

Militair Hof berecht worden. Vargas, de leider van de CONAIE was nog op vrije voeten en het is de vraag of de autoriteiten het zullen aandurven hem te arresteren. Vargas heeft nog de volledige steun van de indigenas. Een arrestatie van Vargas zou olie op het vuur zijn, zeker nu de beweging zich bij de basis aan het heroriënteren is om haar nieuwe strategie uit te werken. Ook de waarschijnlijke verrechtsing van het beleid kan tot een nieuwe explosie van sociale agitatie leiden.

Inmiddels lekte ook uit dat kort voor de staatsgreep Mahuad zelf plannen zou hebben gesmeed voor

een auto-golpe (een zgn. 'fujinorazo', zoals Fujimori in Peru). Volgens de nieuwe premier Huerta, zouden die plannen gesmeed zijn samen met de voormalige minister van defensie, José Gallardo. Gallardo zelf onthulde dat hij Mahuad nog verwittigd heeft van de 'samenzwering' van generaal Mendoza, die al sinds eind '99 met de CONAIE contacten had.

Wellicht zal de komende tijd uitmaken wat zich allemaal achter de schermen heeft afgespeeld en of het inderdaad een strategie is geweest om de sterk geworden inheemse beweging te discrediteren.

